

“СПЕЦИАЛИЗИРАНИ БОЛНИЦИ ЗА РЕХАБИЛИТАЦИЯ – НАЦИОНАЛЕН КОМПЛЕКС” ЕАД СОФИЯ

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ в хил. лв.

към 31 декември 2017 година		31.12.2017	31.12.2016
	бележ.	BGN	BGN
АКТИВИ			
Нетекущи активи			
Имоти, машини и съоръжения	3	24 776	22 094
Дълготрайни нематериални активи	4	-	10
Разходи за придобиване на ДМА	3	3 825	3 825
Предоставени аванси за придобиване на нетекущи активи	3.1	1 565	1 565
Дялове и участия	5	163	163
Отсрочени данъчни активи	11.1	136	151
Обща сума на нетекущите активи		30 465	27 808
Текущи активи			
Материални запаси	6	912	859
Краткосрочни вземания	7	5 869	4 895
Парични средства	8	554	545
Обща сума текущи активи		7 335	6 299
Общо активи		37 800	34 107
КАПИТАЛ и ПАСИВИ			
Регистриран капитал	9,1	23 257	23 257
Резерви	9,3	11 691	11 701
Натрупани печалби /загуба /	9,4	(6 127)	(7 272)
Обща сума на капитала и резерви		28 821	27 686
Нетекущи пасиви			
Задължения за доходи на персонала при пенсиониране	11.1	1 078	1 208
Търговски задължения	10.1	1 652	
Обща сума на нетекущите пасиви		2 730	1 208
Финансирания	9,5	4 716	4 303
Текущи пасиви			
Търговски и други задължения	10	719	594
Задължения към персонала	11	285	304
Данъчни и осигурителни задължения	12	529	12
Обща сума на текущите пасиви		1 533	910
Общо капитал и пасиви		37 800	34 107

Приложенията от страница 26 до страница 48 са неразделна част от консолидирания финансов отчет

Подписано от името на “СБР – НК” ЕАД:

Изпълнителен директор:
/ Плумелина Мичева /

Съставител:
/ Десислава Николаева /

Консолидиран финансов отчет върху който е издаден одиторски доклад:
Дата:09.....05.2018 г. (Р. Боевска, регистриран одитор)

0270 Радка Боевска
Регистриран одитор

**КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА И
ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД**

в хил.лв.

за годината завършваща на 31 декември 2017		31.12.2017	31.12.2016
	Бел.	BGN	BGN
Нетни приходи от оперативна дейност:			
услуги /комплексна цена /	13	28 372	27 111
Стоки	13	17	33
Други	13	1 396	775
Общо приходи от дейността		29 785	27 919
Оперативни разходи			
Използвани суров., матер. и консумативи	14	4 544	4 053
Разходи за външни услуги	15	8 017	7 992
Разходи за персонала	16	14 406	14 275
Разходи за амортизации	17	1 409	1 340
Отчетна стойност на продадени активи	18	14	25
Други оперативни разходи	19	90	154
Общо оперативни разходи		28 480	27 839
Печалба / (загуба) от дейността		1 305	80
Финансови приходи	20	1	5
Финансови разходи	20	(22)	(46)
Печалба /загуба преди данъци от дейността	9, 4	1 284	39
Разход за данък в/у дохода		(137)	(20)
Печалба от дейността	9, 4	1 147	19
<i>Друг всеобхватен доход, представен преди свързаните данъчни ефекти</i>			
<i>Компоненти на друг всеобхватен доход, които няма да бъдат прекласифицирани към печалба или загуба преди облагане с данъци</i>			
Актьорски печалби (загуби) планове за дефинирани доходи		(13)	(7)
Общо друг всеобхватен доход, който няма да бъде прекласифицирани към печалба или загуба преди облагане с данъци		(13)	(7)
Данък върху доходите, свързани с компоненти на друг всеобхватен доход, които няма да бъдат прекласифицирани към печалба или загуба		1	1
Данък върху дохода, отнасящ се до компонентите на друг всеобхватен доход		1	1
Друг всеобхватен доход за периода, нетно от данъци		(12)	(6)
Общ всеобхватен доход за годината		1 136	13

Приложенията от страница 26 до страница 48 са неразделна част от консолидирания финансов отчет

Подписано от името на “СБР – НК” ЕАД:

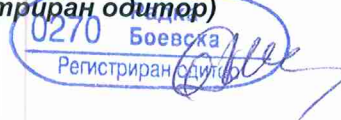
Изпълнителен директор:
/ Плумелина Мичева /

Съставител:
/ Десислава Николаева /

Консолидиран финансов отчет върху който е издаден одиторски доклад:

Дата:05.2018г.

(Р. Боевска, регистриран одитор)

“СПЕЦИАЛИЗИРАНИ БОЛНИЦИ ЗА РЕХАБИЛИТАЦИЯ – НАЦИОНАЛЕН КОМПЛЕКС” ЕАД СОФИЯ

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ (в хил. лв.) за годината завършваща на 31.12.2017г.	бел.	31.12.2017г BGN	31.12.2016г BGN
Паричен поток от оперативна дейност			
Парични постъпления от контрагенти	21	13 274	13 163
Парични постъпления от МЗ за дейност	22	945	448
Парични постъпления от други финансираня	23	15 659	14 442
Плащания на контрагенти		(14 083)	(14 655)
Парични потоци свързани с персонала и за осигуряване		(13 479)	(13 493)
Платени банкови такси и лихви		(14)	(49)
Други плащания (нето)		(107)	(381)
Нетен паричен поток от/използвани в оперативната дейност		2 195	(525)
Паричен поток от инвестиционна дейност			
Парични постъпления за придобиване на имоти , машини и съоръжения	24	-	29
Парични постъпления от инвестиционната дейност- МЗ	24	562	-
Плащания за недвижими имоти, медицинско оборудване, апаратура и други	24	(2 740)	(1 075)
Платени банкови такси и лихви	24	(8)	
Нетен паричен поток от/използвани в инвестиционна дейност		(2 186)	(1 046)
Паричен поток от финансова дейност			
Получени потоци от емитирано и обратно, придобиване на ценни книжа	25	-	-
Платени банкови такси и лихви		-	-
Паричен поток от/използвани във финансова дейност		-	-
Нетно увеличение /(намаление) на паричните средства и паричните еквиваленти		9	(1 571)
Парични средства към 1 януари		545	2 116
Парични средства към 31 декември	8	554	545

Приложенията от страница 26 до страница 48 са неразделна част от консолидирания финансов отчет

Подписано от името на “СБР – НК” ЕАД:

Изпълнителен директор:
/Плумелина Мичева/

Съставител:
/Десислава Николаева /

Консолидиран финансов отчет върху който е издаден одиторски доклад:
Дата: 05.05.2018 г. (Р. Боевска, регистриран одитор)

“СПЕЦИАЛИЗИРАНИ БОЛНИЦИ ЗА РЕХАБИЛИТАЦИЯ – НАЦИОНАЛЕН КОМПЛЕКС” ЕАД СОФИЯ

ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНите В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ- КОНСОЛИДИРАН	Основен капитал BGN	Законови резерви BGN	Други резерви BGN	Печалби/ загуби BGN	Общо Собствен капитал BGN
Салдо на 01.01.2016г	23 257	971	10 327	(6 881)	27 674
Емисия на капитал	-	-	-	-	-
Разпределение на печалба	-	41	368	(409)	-
Финансов резултат за годината	-	-	-	19	19
Друг всеобхватен доход за годината	-	-	(6)	(1)	(7)
Салдо на 31.12.2016 г.	23 257	1 012	10 689	(7 272)	27 686
Салдо на 01.01.2017 г.	23 257	1 012	10 689	(7 272)	27 686
Разпределение на печалба	-	2	-	(2)	-
Други изменения	-	-	-	-	-
Финансов резултат за годината	-	-	-	1 147	1 147
Друг всеобхватен доход за годината	-	-	(12)	-	(12)
Салдо на 31.12.2017 г.	23 257	1 014	10 677	(6 127)	28 821

Приложенията от страница 26 до страница 48 са неразделна част от консолидирания финансов отчет

Подписано от името на “СБР – НК” ЕАД:

Изпълнителен директор:
/ Плумелина Мичева /

Съставител:
/ Десислава Николаева /

Консолидиран финансов отчет върху който е издаден одиторски доклад:
Дата: 09.05.2018 г. (Р. Боевска, регистриран одитор)

Радка Боевска
Регистриран одитор

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ГРУПАТА

Правно състояние

"Специализирани болници за рехабилитация – Национален комплекс" ЕАД (Групата майка) се вписва в Регистъра на търговските дружества от Софийски градски съд, по ф.д. №9980/02.08.2000 г. и в Агенцията по вписванията, със 100 % държавно имущество, за неопределен срок от време, под наименованието "СБР- НК" ЕАД с централно управление: гр. София, община Средец, бул. "Васил Левски" № 54 и филиали: Нареченски минерални бани, Павел баня, Поморие, Сандански, Кюстендил, Момин проход, Овча могила, Велинград, Хисаря, Баня Карлово, Баните Смолян, "Свети Мина", Вършец и Баня.

"ДКЦ – Рехабилитационен национален комплекс" ЕООД (дъщерно дружество) се вписва в Регистъра на търговските дружества към Агенцията по вписванията на 19.06.2008 г. със 100% държавно имущество, за неопределен срок от време, под наименованието "ДКЦ – Рехабилитационен национален комплекс" ЕООД с управление: гр. София, община Столична, бул. "Васил Левски" № 54, с пет хиляди лева капитал, разпределен в 100 дяла по 50 лв. всеки с неопределен срок.

С Протоколно решение от Общото събрание на "Медицински център – Рехабилитационен национален комплекс" ЕООД № 1/11.07.2008 г. Общото събрание взема разрешение за промяна на фирмата на Групата от "ДКЦ – Рехабилитационен национален комплекс" ЕООД в "Медицински център – Рехабилитационен национален комплекс" ЕООД(дъщерно дружество).

Дъщерното дружество се вписва в Регистъра на търговските дружества към Агенцията по вписванията на 26.08.2008 г. със 100 % държавно имущество, за неопределен срок от време, под наименованието "Медицински център – Рехабилитационен национален комплекс" ЕООД с управление: гр. София, община Столична, бул. "Васил Левски" № 54 и капитал 5 000 лева, разпределен в 100 дяла по 50 лв. всеки с неопределен срок

Органи и адрес на управление на Групата

(1) Органи на управление са: Общо събрание и Съвет на директорите.

С Протокол № РД-16-362 от 23.09.2015 г. на едноличния собственик на капитала – Министерство на здравеопазването, за членове на Съвета на директорите на дружеството са определени Плумелина Димитрова Мичева, Пенка Иванова Белева-Тасева и Бисер Петков Бончев. С Протокол № РД-16-224 от 14.06.2017 г. се освобождава Пенка Иванова Белева-Тасева и определя Атанас Пемов Пемов за член на съвета на директорите на дружеството. В този състав Съветът на директорите функционира и към датата на съставяне на Годишния финансов отчет.

(2) Групата - майка има адрес на управление: град София, община Средец, бул. "Васил Левски" № 54 и осъществява своята дейност в следните филиали: Нареченски минерални бани, Павел баня, Поморие, Сандански, Кюстендил, Момин проход, Овча могила, Велинград, Хисаря, Баня Карлово, Баните Смолян, "Свети Мина", Вършец и Баня.

Дейността по управление на дъщерното дружество се извършва в съответствие с Договора за възлагане на управлението с управителя д-р Анелия Петкова Попова от 01.01.2017 – 08.08.2017 г..С решение на едноличния собственик на капитала от 08.08.2017 г..управителя д-р Анелия Петкова Попова е освободена от длъжността и е назначен нов управител - д-р Светия Йорданов Тужаров от 08.08.2017 - 31.12.2017г. към датата на съставяне на Годишния финансов отчет.

Предмет на дейност на групата

- Основната дейност *Групата* през 2017 година е осъществяване на болнична помощ, съгласно Разрешение за осъществяване на лечебна дейност № СБ-267/10.05.2013г. на Министъра на здравеопазването.

- Предметът на дейност на дъщерното дружество- извършване на специализирана извънболнична помощ се осъществява след учредяване на търговско дружество и регистрация в съответния РЗИ център по смисъла на Закона за лечебните заведения.

Отговорности на ръководството на групата

Според българското законодателство, ръководството на Групата следва да изготвя финансов отчет за всяка финансова година, който да дава вярна и честна представа за финансовото състояние на Групата към края на годината, финансовото му представяне и паричните му потоци.

Ръководството потвърждава, че е прилагало последователно адекватни счетоводни политики при изготвянето на годишния финансов отчет към 31 декември 2017 г. и е направило разумни и предпазливи преценки, предположения и приблизителни оценки.

Ръководството също потвърждава, че се е придържало към действащите счетоводни стандарти, като финансовия отчет е изготвен на принципа на действащото предприятие.

Ръководството носи отговорност за правилното водене на счетоводните регистри, за целесъобразното управление на активите и за предприемането на необходимите мерки за избягване и разкриване на евентуални злоупотреби и други нередности.

Действащо предприятие

Финансовите отчети са изготвени на базата на предположението, че "Специализирани болници за рехабилитация – Национален комплекс" ЕАД (Групата) ще продължи да съществува като действащо предприятие. Валидността на предположението зависи от подкрепата от страна на едноличния собственик на Групата

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ И ПРИЛОЖЕНИ СЪЩЕСТВЕНИ СЧЕТОВОДНИ ПОЛИТИКИ НА ГРУПАТА

2.1. База за изготвяне на консолидирания финансов отчет

Консолидираният финансов отчет на Групата е съставен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (ЕС). По смисъла на параграф 1, точка 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството, в сила от 1 януари 2016 г., обн. в ДВ бр.95 от 8 декември 2015 г., приложим в България, „МСФО, приети от ЕС“ представляват Международните счетоводни стандарти (МСС), приети в съответствие с Регламент (ЕО) 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета.

Консолидираният финансов отчет е съставен в български лева, което е функционалната валута на Групата. Всички суми са представени в хиляди лева ('000 BGN.) (включително сравнителната информация за предходния период - 2016г.), освен ако не е посочено друго.

Този финансов отчет е консолидиран. Дружеството съставя и консолидиран финансов отчет в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (ЕС), в който инвестициите в дъщерни предприятия са отчетени и оповестени в съответствие с МСФО 10 „Консолидирани финансови отчети“.

Консолидираният финансов отчет е изготвен при спазване на принципа на действащо предприятие.

2.2. Изявление за съответствие

Групата води своето текущо счетоводство и изготвя финансовите си отчети в съответствие с Международните стандарти за финансова отчетност (МСФО), така както са приети от Европейския съюз (ЕС) и приложими в Република България.

2.3. Промени в счетоводната политика, в резултат на промени в Международните стандарти за финансово отчитане

За текущата финансова година Групата е приела всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от Комитета за разяснения на МСФО, които са били уместни за неговата дейност.

От възприемането на тези стандарти и/или тълкувания, в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2017 г., не са настъпили промени в счетоводната политика, освен някои нови и разширяването на вече установени оповестявания, без това да доведе до други промени - в класификацията или оценката на отделни отчетни обекти и операции.

Тези стандарти и тълкувания включват:

- **МСС 7 (променен)** Отчет за паричните потоци - относно инициатива за оповестявания (в сила за годишни периоди от 01.01.2017 г. – приет от ЕК).

Тази промяна е важно разяснение на самия стандарт с насока към информацията, предоставяна на потребителите на финансовите отчети, които да могат да подобрят разбирането си за ликвидността и финансовите операции на Групата. Промяната изисква допълнително оповестяване и пояснения да

бъдат направени относно промените в пасивите на дружеството във връзка с: (а) промени от финансиращата дейност в резултат на операции, водещи до промени в паричните потоци; или (б) от промени в резултат на непарични трансакции като придобивания и освобождавания, начислявания на лихви, ефекти от курсови разлики, промени в справедливите стойности, и други подобни. Промени във финансови активи би следвало да се включат в това оповестяване, ако произтичащи от това парични потоци са представени към финансиращата дейност (например, при определени хедж операции). Допустимо е включването и на промени в други обекти, като част от оповестяването, като те се посочват отделно. Ръководството е направило проучване и е определило, че не се налага изготвянето на допълнителни разширени оповестявания, свързани с нетния дългов капитал, вкл. и управлението му, доколкото Групата се финансира изцяло с генерираните от дейността му нетни парични потоци и не ползва дългови финансови инструменти, вкл. заеми за финансиране на стопанската си дейност;

- **МСС 12 (променен)** Данъци върху дохода (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2017 г. – не е приет от ЕК) – относно признаването на отсрочени данъчни активи за нереализирани загуби.

Тази промяна е свързана с признаването на отсрочени данъчни активи за нереализирани загуби и уточнява следното: 1) нереализираните загуби на дългови инструменти оценявани по справедлива стойност и за данъчни цели – по цена на придобиване, водят до възникването на намаляеми временни разлики; 2) предположенията за бъдещи данъчни печалби не следва да включват ефекти от намаления в резултат на намаляеми временни разлики; 3) ако според данъчното законодателство има ограничения за усвояването на данъчни загуби, прегледа и оценката на отсрочените данъчни активи трябва да бъде направена в комбинация с останалите отсрочени данъчни активи от същия вид;

- **МСФО 10 (променен)** Консолидирани финансови отчети и МСС 28 (променен) Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия – относно продажба или вноса на активи между инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие (не е определена дата за влизане в сила, но ще се счита, че прилагането на тази редакция е в съответствие с МСФО).

Тази промяна възниква във връзка с непоследователност между изискванията и правилата на МСФО 10 и на МСС 28 (ревизиран 2011 г.) в случаите на трансакции от инвеститор към негово асоциирано или съвместно дружество. С нея основно се пояснява, че при трансакциите, които по съдържание са продажба или вноска на съвкупност от активи, но не са цялостен бизнес – печалбата или загубата се признава частично само до размера на дела на несвързаните инвеститори, а в случаите, когато трансакциите по същество са продажба или вноска на активи, които са бизнес по смисъла на МСФО 3 – печалбата или загубата се признава изцяло.

Към датата на одобряване за издаване на този финансов отчет са издадени, но не са все още в сила (и/или не са приети от ЕК) за годишни финансови периоди, започващи на 1 януари 2017 г. нови стандарти, променени стандарти и тълкувания, които не са били приети за по-ранно приложение от дружеството. От тях ръководството е преценило, че следните биха имали потенциален ефект в бъдеще за промени в счетоводната политика и финансовите отчети на Групата за следващи периоди:

- **МСФО 9** Финансови инструменти (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – приет от ЕК).

Този стандарт е нов стандарт за финансовите инструменти. Крайното му предназначение е да замени изцяло МСС 39. МСФО 9 въвежда изискване класификацията на финансовите активи да бъде правена на база бизнес модела на предприятието за тяхното управление и на характеристиките на договорените парични потоци на съответните активи. Определя само две основни категории оценки – по амортизируема и по справедлива стойност. Новите правила ще доведат до промени основно в отчитането на финансови активи като дългови инструменти и на финансови пасиви приети за отчитане по справедлива стойност през текущите печалби и загуби (за кредитния риск). Особеност при класификацията и на оценъчния модел за финансовите активи по справедлива стойност е добавената категория – с оценка по справедлива стойност през другия всеобхватен доход (за някои

дългови и капиталови инструменти). Фаза 2 Счетоводно отчитане на хеджирането – за целта е приета нова глава към МСФО 9, с която се въвежда нов модел за счетоводно отчитане на хеджирането, който позволява последователно и цялостно отразяване на всички финансови и нефинансови рискови експозиции, обект на операции по хеджиране, и от друга – по-добро представяне на дейностите по управление на риска във финансовите отчети, особено на връзката им с хеджиращите сделки и на обхвата и вида документация, която да се използва. Също така са подобрени изискванията към структурата, съдържанието и подхода на представяне на оповестяванията по хеджирането. Допълнително, въведена е опцията отчитането на промените в справедливата стойност на собствените дългове, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, но в частта, дължаща се на промени в качеството на собствената кредитоспособност на дружеството, да се представя в другия всеобхватен доход вместо в печалбата или загубата. Фаза 3 Методология на определяне на обезценката - промяната предлага приложение на модела на „очаквана загуба“. Съгласно този модел всички очаквани загуби на един амортизируем финансов инструмент (актив) се признават на три етапа, в зависимост от промяната на кредитното му качество, а не само при изкрystalизирането на събитие, както е в сегашния модел по МСС 39. Трите етапи са: при първоначалното признаване на финансовия актив – обезценка за 12-месечен период или за целия живот на актива; и съответно - при настъпването на фактическа обезценка. Те определят и как да се измерват загубите от обезценка и респ. прилагането на ефективния лихвен процент. Обезценката на дългови инструменти, оценявани по справедлива стойност през другия всеобхватен доход се определя и измерва като се прилага същата методология както при финансовите активи по амортизирана стойност. Ръководството е направило проучване и е определило, че промените чрез новия стандарт оказват влияние върху счетоводната политика на дружеството, но не се очаква да окажат съществен ефект върху стойностите и класификацията на активите, операциите и резултатите на дружеството по отношение на неговите финансови активи и пасиви. Ефектите от направените от него анализи, са оповестени в Приложение № 27;

- **МСФО 9 (променен)** – Финансови инструменти – относно случаи компенсации при предсрочно погасяване (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г. – не е приет от ЕК).

Тази промяна покрива два въпроса: а) изменя настоящите изискванията на МСФО 9, като позволява класифицирането на определени финансови активи по амортизирана стойност и преминаването им на теста СПГЛ, независимо наличието на условия за предсрочно погасяване с негативна компенсация. Негативна компенсация е налице когато условията по договора позволяват на длъжника да плати предсрочно инструмента преди неговия падеж, и предсрочно платената сума може да е различна от останалите неплатени главница и лихви, но тази негативна компенсация трябва да е разумна и релевантна за ранното прекратяване на договора. Предварителното плащане само по себе си не е достатъчен индикатор за преценка, т.е. важно е да се прецени спрямо текущо преобладаващия лихвен процент, и спрямо него сумата на предплащането може да е и в полза на страна, иницирала го. Важно е изчисляването на компенсацията да е последователно като подход и при санкция за по-ранно плащане и при полза от по-ранно плащане. Също така а) съответният актив следва да е в категорията „държан за събиране на паричните потоци“ съгласно бизнес модела на предприятието; б) потвърждава, че когато даден финансов пасив, отчитан по амортизирана стойност е модифициран, без да се отписва, то ефектът от тази модификация трябва да се признае в печалбата или загубата. Ефектът се измерва като разлика между оригиналните договорени парични потоци и тези, след модификацията, дисконтирани по оригиналния ефективен лихвен процент;

- **МСФО 7 (променен)** Финансови инструменти: Оповестявания – относно облекчението за преизчислението на сравнителни периоди и свързаните с тях оповестявания при прилагането на МСФО 9 (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. - приет от ЕК).

Тази промяна е свързана с въвеждане на облекчение относно необходимостта от преизчисление на сравнителните финансови отчети и възможността за предоставяне на модифицирани оповестявания при преминаването от МСС 39 към МСФО 9 към датата на прилагане на стандарта от дружеството и дали то избира опцията да преизчисли предходни периоди. Ръководството е избрало да приложи модифицирано ретроспективно приложение за първи път на МСФО 9 и да не преизчислява

сравнителните данни;

- **МСФО 15** Приходи по договори с клиенти (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. - приет от ЕК).

Този стандарт е изцяло нов стандарт. Той въвежда цялостен комплекс от принципи, правила и подходи за признаването, отчитането и оповестяването на информацията относно вида, сумата, периода и несигурностите във връзка с приходите и паричните потоци, произхождащи от договори с контрагенти. Стандартът ще замени действащите до този момент стандарти свързани с признаването на приходи, основно МСС 18 и МСС 11 и свързаните с тях тълкувания. Водещият принцип на новият стандарт е в създаването на модел от стъпки, чрез който определянето на параметрите и времето на прихода са съизмерими спрямо задължението на всяка от страните по сделката помежду им. Ключовите компоненти са: а) договори с клиенти с търговска същност и оценка на вероятността за събиране на договорените суми от страна на предприятието съгласно условията на дадения договор; б) идентифициране на отделните задължения за изпълнение по договора за стоки или услуги - отграничаемост от останалите поети ангажименти по договора, от които клиентът би черпил изгоди; в) определяне на цена на сделката – сумата, която предприятието очаква, че има право да получи срещу прехвърлянето на съответната стока или услуга към клиента – особено внимание се отделя на променливия компонент в цената, финансовия компонент, както и на компонента, получаван в натура; г) разпределение на цената на операцията между отделните задължения за изпълнение по договора – обичайно на база самостоятелната (индивидуалната) продажна цена на всеки компонент; и д) моментът или периодът на признаване на прихода – при успешното изпълнение на задължение по договор чрез трансфериране на контрола върху обещаната стока или услуга, било то в даден момент или за определен период във времето. Направени са пояснения

а) за идентифициране на задължения за изпълнение на базата на конкретни обещания за доставката на стоки или услуги;

б) за идентифициране дали дружествата в Групата е принципал или агент при предоставянето на стоки или услуги и в) при трансфера на лицензии. Въвеждането на този стандарт може да доведе до по-съществени следните промени: а) при комплексни договори, с обвързани продажби на стоки и услуги – ще е необходимо ясно разграничаване между стоките и услугите на всеки компонент и условие по договора; б) вероятност за промяна на момента на признаване на продажбата; в) увеличаване на оповестяванията; и г) въвеждане на допълнителни правила за признаването на приходи от определен тип договори – лицензии; консигнации; еднократно събирани предварителни такси; гаранции и др. под. Стандартът допуска както пълно ретроспективно приложение, така и модифицирано ретроспективно приложение, от началото на текущия отчетен период, с определени оповестявания за предходните периоди. Ръководството е направило проучване и е определило, че промените в новия стандарт биха оказали влияние върху стойностите и класификацията на активите и пасивите, операциите и резултатите от дейността му по отношение на неговите приходи от дейността и/или вземанията му свързани със надлимитната дейност от Здравна каса, доколкото ако не се промени бизнес модела на признаване на приходите, относно прехвърляне на контрола към клиента от оказваните от дружествата в Групата услуги или отчитането на продажбите на услуги;

- **МСФО 16** Лизинг (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г. – не е приет от ЕК).

Този стандарт е с изцяло променена концепция. Той въвежда нови принципи за признаване, измерване и представяне на лизинги с цел да осигури по-достоверно и адекватно представяне на тези сделки както за лизингополучателя, така и за лизингодателя. Стандартът ще замени действащия до този момент стандарт свързан с лизингите - МСС 17. а) Водещият принцип на новия стандарт е въвеждането на еднотипен модел на счетоводно балансово третиране на лизингите при лизингополучателите - за всички лизингови договори с продължителност от повече от 12 месеца ще се признава актив „право на ползване“, който ще се амортизира за периода на договора, и респективно, ще се отчита задължението по тези договори. Това е и съществената промяна в отчетната практика. За краткосрочни или на много ниска цена лизинги се допуска изключение и запазване на досегашната практика; б) При лизингодателите не би имало съществени промени и те биха продължили да отчитат лизингите по подобие на стария стандарт – като оперативни и финансови. Доколкото новият стандарт дава по-цялостна концепция, един по-подробен анализ на

условията на договорите следва да се направи и от тяхна страна и е възможно и при тях (лизингодателите) да настъпят основания за прекласификация на определени лизингови сделки. Новият стандарт изисква разширяване на оповестяванията.

Допълнително, за посочените по-долу нови стандарти, променени стандарти и приети тълкувания, които са издадени, но все още не са в сила към 1 януари 2017 г. ръководството е проучило възможния им ефект и е определило, че те не биха имали ефект върху счетоводната политика, респ. активите, пасивите, операциите и резултатите на дружеството поради това, че то не разполага/оперира с такива обекти и/или не реализира подобни сделки и транзакции.

Тези стандарти, променени стандарти и тълкувания включват:

- **МСФО 2 (променен)** Плащане на базата на акции – Класификация и оценяване на транзакциите базирани на плащания с акции (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – не е приет от ЕК).

Тези промени уточняват три основни въпроса: (а) третирането на условията и ефектите, свързани с придобиване на безусловни права при оценката и отчитането на сделки с плащане на базата на акции, уреждани с парични средства; (б) подход за класификация на споразуменията за плащане на базата на акции с елементи на нетен сетълмент за целите на удържане на личен данък на лицата от самото предприятие (под формата на инструменти на собствения капитал) – въвеждане на изключение от общото правило за постигане на практическо улеснение тези транзакции да се класифицират, така както щяха да се отчетат без опцията за нетен сетълмент; и (в) ново правило за отчитане при модификации на условията на транзакции за плащане на базата на акции, уреждани с парични средства към акции, уреждани чрез издаване на инструменти на собствения капитал;

- **МСФО 4 (променен)** Застрахователни договори (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – приет от ЕК).

Тази промяна е свързана с необходимостта от синхронизиране на отчитането при дружества, които издават застрахователни договори, които попадат и в обхвата на МСФО 9, но преди въвеждането на предстоящия МСФО 17. Тя установява две опции на подход на покриване и подход на временно отсрочване (при определени условия) на МСФО 9. И двете опции са валидни до влизането в сила на новия МСФО 17. Той не е приложим за дейността на дружеството;

- **МСФО 17** Застрахователни договори (в сила за годишни периоди от 01.01.2021 г. – не е приет от ЕК).

Този стандарт е изцяло нов счетоводен стандарт, който ще замени действащия до този момент стандарт за застрахователните договори - МСФО 4. Той не е приложим за дейността на дружеството;

- **Подобрения в МСФО** Цикъл 2014-2016 (м. декември 2016 г.) - подобрения в МСФО 12 (в сила за годишни периоди от 01.01.2017 г. – не е приет от ЕК), МСФО 1 и МСС 28 (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – не са приети от ЕК).

Тези подобрения внасят частични промени и редакции в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща непоследователност или неясноти в правилата на приложение и изискванията на отделните стандарти, както и да се внесе по-прецизна терминология на понятия. Основно промените са насочени към следните обекти или операции: а) обхватът и изискванията към оповестяванията по МСФО 12 са валидни и за дружества, класифицирани по реда МСФО като държани за продажба, за разпределение или като преустановени дейности, с изключение на обобщената финансова информация; б) отменяне на някои изключения за прилагане на МСФО 1 по отношение на МСФО7, МСС19 и МСФО10; и в) изборът на фондове за рисков капитал или други подобни предприятия относно оценката на техните участия в асоциирани или съвместни дружества по справедлива стойност в печалбата или загубата, който избор можеследва да бъде правен на базисно индивидуална инвестиция асоциирано или съвместно дружество, при първоначалното й признаване (МСС 28);

- **Подобрения в МСФО Цикъл 2015-2017** (м. декември 2017 г.) - подобрения в МСС23, МСС 12 и МСФО 3 във връзка с МСФО11 (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г. – не са приети от ЕК).

Тези подобрения внасят частични промени и редакции в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща непоследователност или неясноти в приложението на правилата и изискванията на отделните стандарти, както и да се внесе по-прецизна терминология на понятия. Основно промените са насочени към следните обекти или операции: а) поясняват, че когато едно предприятие придобива контрол над бизнес, който е съвместна дейност, то следва да преизчисли (преоцени) предишно държаните си дялове в този бизнес при прилагане на МСФО3. Също така се уточнява, че когато едно предприятие придобие съвместен контрол в бизнес, който е съвместна дейност, то не следва да преизчислява предишно държаните дялове в него при прилагане на МСФО11; б) поясняват, че всички данъчни последици от данъци върху доходи от дивиденди (т.е. при разпределение на печалбата) следва да се посочат в печалбата или загубата независимо как са възникнали – при прилагането на МСС12; и в) поясняват, че ако при заеми със специални цели за финансиране на определен квалифициран актив останат непогасени след като активът стане готов за предвидената употреба или продажба, тези заеми стават част от финансиращите средства с общо предназначение когато се изчислява нормата за капитализация по реда на МСС 23;

- **КРМСФО 22 (променен)** – Сделки с чуждестранна валута и авансови плащания (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – не е прието от ЕК).

Това разяснение се отнася за отчитането на транзакции или части от транзакции в чуждестранна валута при получаването на авансови плащания, преди признаването на самия актив, разход или приход. В тези случаи предприятията отчитат първо немонетарен актив по предплатени суми (предплащания по доставки на активи или услуги) или немонетарно задължение по отсрочени приходи (получени аванси от клиенти по продажби). При получаването на такива авансови плащания в чужда валута датата на транзакцията се използва за определяне на обменния курс, а ако има множество плащания – дата на транзакцията се определя за всяко отделно плащане. След това разяснението уточнява, че при първоначалното признаване на съответния актив, разход или приход, в резултат на транзакция по авансово плащане/получаване или на серията от транзакции от плащания/получаване в чуждестранна валута, датата на транзакцията е датата на първоначалното признаване на немонетарния актив или пасив (при еднократно плащане/получаване) или е датата на всяко плащане/получаване. Това тълкуване може да се прилага с пълна ретроспекция или перспективно, в два варианта: а) от началото на отчетния период, за който то се прилага за първи път; или б) от началото на предходния период преди периода, през който за първи път то се прилага;

- **КРМСФО 23 (променен)** – Несигурности при третирането на данъци върху дохода (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г. – не е прието от ЕК).

Това разяснение дава насоки за счетоводното отчитане на данъците върху дохода по МСС12 данъчна позиция когато са налице определени несигурности по данъчното третиране. То не засяга данъци и други държавни вземания и такси, извън МСС12, нито включва специални изисквания относно лихви и други санкции асоциирани с несигурности по данъци. Разяснението покрива: а) дали предприятието да преценява отделно несигурности по данъчното третиране отделно; б) допусканията, които предприятието прави за проверка и оценка на данъчното третиране от данъчните власти; в) как предприятието е определило данъчната печалба или загуба, данъчните бази, неизполваните данъчни загуби, данъчните ставки и неизполваните данъчни кредити; г) как предприятието е преценило и третирало промените във фактите и обстоятелствата; и д) предприятието да определи дали ще преценява отделните несигурности на данъчното третиране поотделно или в комбинация с други;

- **МСС 28 (променен)** – Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия – относно дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г. – не е приет от ЕК).

Тази промяна уточнява, че предприятието следва да прилага МСФО 9, включително изискванията за обезценка относно участията в асоциирани или съвместни предприятия, които формират нетната инвестиция с тези дружества, и за които не се прилага отчитането по метода на собствения капитал. Промяна в намеренията или планове на ръководството не се считат за доказателство за промяна;

- **МСС 40 (променен)** – Инвестиционни имоти – относно трансфери на инвестиционни имоти (в сила за годишни периоди от 01.07.2018 г. – не е приет от ЕК).

Тази промяна е свързана с предоставяне на допълнително пояснение относно условията и критериите, които допускат трансфер на имоти, вкл. такива в процес на изграждане и/или реконструкция и преустройство към и от категория „инвестиционни имоти“. Такива трансфери са допустими, само когато са изпълнени или респ. когато вече не са изпълнени критериите и дефиницията за инвестиционни имоти и когато са налице доказателства за смяна в употребата им. Промяна в намеренията или планове на ръководството не се считат за доказателство за промяна. Промяната може да се прилага перспективно или ретроспективно, при спазването на определените с промяната правила.

Приемането на новите стандарти и на измененията към съществуващи стандарти през 2017 г. не е довело до промени в счетоводната политика на Групата .

2.3.Значими счетоводни политики

2.3.1. Общи положения

Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на този консолидиран финансов отчет, са представени по-долу.

Финансовият отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на всички видове активи, пасиви, приходи и разходи съгласно МСФО.

2.3.2. Представяне на консолидиран финансов отчет

Консолидираният финансов отчет е представен в съответствие с МСС 1 „Представяне на финансови отчети“ (ревизиран 2007 г.). Групата е приела да представя отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в единен отчет.

В консолидирания отчет за финансовото състояние се представят два сравнителни периода, когато Групата:

- а) прилага счетоводна политика ретроспективно;
- б) преизчислява ретроспективно позиции във финансовия отчет; или
- в) прекласифицира съществени позиции във финансовия отчет и това има съществен ефект върху информацията в отчета за финансовото състояние към началото на предходния период.

2.3.3. Сводна база на групата

Във връзка със съставянето на консолидирания годишен финансов отчет на Групата всеки един филиал е обработил данните за годишен архив и информацията е съхранена в реално време на сървера в Централен офис. В Централен офис е внедрен многофирмен вариант, който обобщава информацията и се съставя оборотна ведомост /аналитична , синтетична/, главна книга и всички справки и отчети за Групата на Сводна база.

Съгласно действащата Счетоводна политика “Вътрешните разчети” по сметка “460” се равняват между филиалите и Централен офис ежесечно. Вътрешните разчети по основни пера са с нулеви салда към края на периода. При съпоставка на дебитните и кредитните обороти по оборотни ведомости на филиалите и Централен офис е видно, че е получено равнение на салдата.

2.4. Приходи на групата

Приходите на Групата се признават на база принципа за начисляване до степента, до която стопанските изгоди се придобиват от Групата и доколкото приходите могат надеждно да се измерят.

При продажбите на стоки приходите се признават, когато всички съществени рискове и ползи от собствеността на стоките преминават в купувача.

При предоставянето на услуги, приходите се признават, отчитайки етапа на завършеност на сделката към датата на баланса, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и разходите, извършени по сделката и разходите за приключването ѝ.

Приходите от лихви се отчитат като се използва метода на ефективния лихвен процент, представляващ процентът, който точно дисконтира очакваните бъдещи парични плащания за